

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Neemt mij op en werpt mij in de zee

Jona 1:12

Een meditatie over Jona behoeft geen inleiding. De geschiedenis is bekend. De Heere gebruikte het lot om Jona te ontmaskeren en zijn schuld openbaar te maken. En dan komen de vragen van de zeelui. Wie hij is en waar hij vandaan komt, wat zijn werk is en uit welk volk hij is. En bij al die vragen wordt de schuldbrief langer. En bij elk antwoord wordt zijn schuld verzaamd. Want Jona had beter moeten weten. En tegelijkertijd komt hier ook het omkeer punt. Hier gaat Jona de eerste stappen terug naar de Heere zetten. Maar, als Jona dan zijn schuld heeft beleden, is het dan goed? Doet de Heere de storm dan bedaren? Nee, we lezen dat de zee hoe langer hoe onstuimiger werd. Er moet nog iets gebeuren.

Ontdekking aan het recht

De zeelui vragen verder. Of beter gezegd: God vraagt verder. *Wat hebt gij dit gedaan?* Ze hebben van Jona gehoord Wie deze God is. Ze hebben begrepen wat Jona gedaan heeft. En ze hebben ook gezien waar de God van Jona toe in staat is. Daar hebben ze diep respect voor. Vergeet niet, ze staan op een schip dat dreigt te breken. Ze dreigen elk moment verloren te gaan! En dat is de schuld van deze man! En ze begrijpen het niet. Jona, als dat waar is, als jouw God werkelijk de Almachtige is. Als jij een dienstknecht van deze God bent. Hoe kan het dan dat je ongehoorzaam bent aan deze God? En die vraag die klinkt door heel de Bij-

bel heen. Wat doet Abraham in de tent van Hagar? Wat doet David op dat dak van zijn paleis? En het is een vraag die ook aan ons gesteld kan worden. Want we zijn allemaal rechtzinnige belijders. We belijden dat God de Almachtige is. De Schepper van de hemel en van de aarde. De rechtvaardige en heilige God, Die een eeuwige gloed is en een verterend vuur. Maar kijk je leven eens na. Als je dat nou echt meent, dat je gelooft in die God. Hoe kan het dan dat je bij Hem wegloopt? Hoe kan het dan dat je Zijn geboden overtreedt? Hoe kan het dan dat je ongehoorzaam bent? Als je in die God gelooft? Durf je dat dan allemaal aan? Die vraag komt tot onbekeerden. Maar die vraag komt ook tot Gods volk. Als ze niet op hun plaats zijn. Hoe komt dat? Waar heeft de Heere dat aan verdiend, dat ze Zijn gemeenschap niet zoeken? Waarom zijn ze zo druk met de dingen van de tijd? Waar heeft God dat aan verdiend? Was het niet goed in Zijn nabijheid? Een ontdekkende vraag. *Wat hebt gij dit gedaan?* Moeten wij allemaal ons hoofd niet buigen als dit wordt gevraagd?

Buigen onder het recht

Het is nodig om net als Jona schuldenaar voor God te worden. Hij heeft bekend dat hij de schuldige was. Want hij was voor God weggevlucht. En wat gebeurt er dan, als Jona schuld heeft beleden? Gaat de wind nu direct liggen? Komen de golven

tot bedaring? Nee. De zee wordt hoe langer hoe onstuimiger. God is nog steeds niet tevreden. Er is nog steeds reden voor de storm. En dan komt de vraag: *wat zullen wij u doen?* Schuldbelijdenis is nodig, maar het neemt de schuld niet weg. Als God de storm van Zijn gramschap in ons leven ontsteekt, dan wordt die storm niet gestild door onze belijdenis. Want: *God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede.* De storm wordt alleen gestild als er aan Gods recht is voldaan. Er moet gezorgd worden voor voldoening. Jona beseft dat. Jona heeft zelf gepredikt dat de ziel die zondigt, zal sterven. *En dat* er zonder bloedstorting geen vergeving geschiedt. En als de zeelui vragen: *wat zullen wij u doen*, dan laat God daarmee de rekening aan Zijn knecht zien. *Dit zijn de kosten, Jona, vanwege je ongehoorzaamheid.* Verstaan we deze dingen? Er wordt in veel kerken heel snel gesproken van een genadig God. Maar dit behoort ook tot het Evangelie. Dat een mens te maken krijgt met een rechtvaardig God. En dat je niet alleen wordt overtuigd van zonde en gerechtigheid en oordeel, maar dat je er ook onder buigt. Dat je dat recht van God gaat toevallen. En dat zien we bij Jona als hij dat vonnis aanvaardt. Hij buigt onder het recht van God. *Neemt mij op, en werpt mij in de zee...* Jona spreekt zijn eigen vonnis uit. En dat is er het bewijs van dat zijn schuldbelijdenis oprecht is. Want wanneer is een belijdenis oprecht? Als je jezelf er voor over

*Wat hebt gij
dit gedaan?
Moeten wij
allemaal ons
hoofd niet
buigen als
dit wordt
gevraagd?*

hebt leren krijgen. Als je mag be-
lijden en beleven: de Heere is recht
in al Zijn weg en werk. Ook als Hij
mij eeuwig zal wegdoen.
En dat is een kenmerk van het
waarachtige geestelijke leven.
Gods kinderen willen niet door
een achterdeurtje de hemel bin-
nengesmokkeld worden. Hoe het
dan wel moet, weet je ook niet.
Maar de Heere mag er in geen
geval schade door lijden. Jona
ziet ook geen weg. Hij moet over-
boord. En als Jona zelf het water
in valt en als hij naar beneden
zinkt, dan weet hij niet beter of hij
zal sterven. Maar laat God Jona
dan omkomen? Nee wij weten dat
God dat niet zal doen. Wist Jona

dan dat God een vis zou sturen?
Daar heeft Jona geen moment aan
gedacht. Want dat is ook te won-
derlijk, dat had Jona zelf nooit
kunnen verzinnen. En toch was
er een bepaalde rust in zijn ziel.
Zoals die er ook was in het hart
van Job, toen hij zei: *Ziet, zo Hij mij
doodde, zou ik niet hopen?* En dan zal
een mens niet omkomen. Er sterft
geen mens die een welgevallen
heeft aan de straf van zijn onge-
rechtigheid. Wie voor God leert
capituleren, wie zichzelf veroor-
deelt, wie buigt onder Gods recht
en wie dat recht aanvaardt, die
zal niet sterven. Jona heeft wel de
rekening gezien. Maar het is het
wonder van het Evangelie dat God

die heeft doorgegeven aan Zijn ei-
gen Zoon. God heeft Jona voor de
poorten van de hel weggeraapt en
heeft in plaats van Jona Zijn eigen
Zoon laten nederdalen ter helle.
In plaats van Jona is Gods Zoon
weggezonken in de golven van de
Goddelijke toorn. *Al Uw golven en
Uw baren zijn over Mij heengegaan.*
En als je ogen daarvoor opengaan.
Dat een Ander jouw rekening
wilde betalen. En dat de Heere al
je ongerechtigheden op Christus
heeft doen aanlopen. Wat krijg je
die Borg dan lief.

Elburg, M.A. Kempeneers

Ambtelijke praktijk

Broeders, let op! Jakobus 5: 10- 12

Lijden om de Naam, om de zaak
van de Heere behoort tot het
leven van een christen. Een chris-
ten staat niet los van Christus.
In zijn naam spreekt dat ook en

dat komt door de zalving van
Christus. Het profeet, priester en
koning zijn. Wanneer een christen
er naar staat om door de kracht
van Christus te leven als christen,

blijft hem of haar het lijden niet
bespaard. Vanzelf de ambtsdrager
ook niet. Dat lijden kan verder
gaan dan het burgerlijk leven. **Her**
kan ondervonden worden in het
kerkelijke, het gemeentelijke leven.
Er kan lijden door woorden, door
houding zijn. Het kan nog dieper
treffen dan wat men kan mee-
maken in het maatschappelijke
leven. Ook kerkelijke huisgenoten
kunnen vijanden zijn. Het kunnen
zelfs vriendelijke vijanden zijn. Is
dat vandaag een vreemde zaak?
Wie dit meent ziet de werkelijk-
heid voorbij of wil met iedereen in
navolging van Loth vrienden zijn.
Nu kan het lijden in welke vorm
ook vragen en zelfs bedenkingen
oproepen. Dat werd in de dagen
van Jakobus bij de verdrukten be-
merkt. Van hun ondervindingen
moeten ze niet vreemd opkijken.
Ze zien zich misschien als misdeel-
den, als eenlingen. Maar hun weg
is niet apart. Het verleden wijst
erop. Het lijden is voor de kerk
niet abnormaal. Jakobus wijst in
korte trekken op de lijn die door
de geschiedenis van Israël heen-
loopt. Een rode draad van bloed
van Abel af. Bloed om 's Heeren

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. M.A. Kempeneers over Jona 1:12 'Neemt mij op en werpt mij in de grote zee.' Ds. Tanis schrijft over Jakobus 5:10-12 "Broeders, let op!". Ds. P. Roos schrijft over geestelijke eenheid. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek onder het opschrift "De lossing van de eerstgeboren zoon". In de rubriek sprekend verleden opnieuw een bijdrage uit het werk van ds. Theodorus van der Groe over de bekering. Tenslotte wat boekbesprekingen en berichten.

Ontmoetingsdag Urk

D.V. zaterdag 24 september in de Chr. Geref. Kerk 'Eben-Haëzer' op Urk. Het onderwerp zal zijn de prediking. Vanuit verschillende invalshoeken zal dit onderwerp belicht worden. Sprekers: Ds. M.A. Kempeneers zal ds. M. Vlietstra vervangen en spreken over appelerende prediking, ds. A.A. Egas over bevindelijke prediking, ds. J.M.J. Kieviet over onderscheidende prediking en ds. A. van Heteren over Christusprediking. Aanvang 10.30 uur en 2 uur. Kinderoppas en boekentafel aanwezig.

Ambtsdragersconferentie

Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over het onderwerp 'homoseksualiteit'. Datum D.V. zaterdag 26 november. Plaats: Chr. Geref. Kerk te Noordeloos.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 29 september verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 22 september.

AvH

wil. Het hevigste lijden hebben de profeten gekend. De meest getrouwe getuigen hadden het meest te verduren. De boze kwam op allerlei wijze tot hen. Bijzonder om hun ambt en hun ambtelijk spreken. Dat is toch geen vreemde zaak voor ons?

Levensvoorbeeld

Jakobus wijst op de lankmoedigheid, het geduld van de werkzame profeten. Het waren geen krachtpatsers. Daarom zijn het ook geen voorwerpen van verering, maar voorbeelden ter navolging. Want de Heere is nabij. Hij sterkt in het lijden. Het lijden is lijden met perspectief. Met uitzicht. Zo wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Broeders, let erop. Wij houden hen toch gelukzalig die verdragen. Welnu dan. Ondanks alles wat er gebeurt, het leven is een schatrijk leven. Een zalig leven. Dat mogen en kunnen de verstrooiden geloven. Dat geldt ook nu, waar ter wereld ook. In dit leven is men al zalig. Petrus schrijft: indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig (1 Petrus 2:14). Op de weg schraagt de Heere in het lijden. Zijn onbezweken trouw zal nimmer hun val gedogen, maar 's Heeren gerechtigheid zal hen naar Zijn Woord verhogen (Psalm 89). Echter wie nu krachtig spreekt: zo zegt de Heere, zo staat geschreven in Gods Woord, wordt door de Heere niet verlaten. Hij maakt waar: wie Mij eren zal Ik eren. Daardoor hu hebben de profeten alles kunnen en willen verdragen. Zij bleven ondanks alles profeten des Heeren.

Het oog op Job

Het leven van Job is ook niet veranderd. Het is wel verdiept. Vandaar dat het leven van Job als de verdraagzame, de volhardende ook als voorbeeld door Jakobus wordt doorgegeven. De levensgeschiedenis van Job was in de dagen van Jakobus bekend. De verzoeking door de satan kwam en de beproeving door de Heere bleef niet uit. Diep werd Job getroffen. Job kwam op de zeef van de satan. Job ontmoette een trefend, een verbergend God. Hoe

gingen zijn vrienden tegenover hem staan. Hoe zagen zij Job. Al zijn rijkdom verdween als sneeuw voor de zon. Zijn lichaam werd door een ziekte aangetast. Jobs levensbeeld was onovertrefbaar. In de diepte van zijn leven, te midden van de felle aanvallen van de satan, liet hij zijn God niet los. In zijn zware aanvechting bleef zijn oog geslagen op zijn Rechter. Job beleed: ik zal mijn Rechter om genade bidden. Op de ashoop met een gedaante om niet aan te zien sprak hij zijn geloofsovertuiging, zijn zalige hoop uit. Ik weet mijn Verlosser leeft. Gelovend in de wederopstanding der doden. Dit deed hem positief belijden. Wat er ook nog gebeurt. Verenigd met de Verlosser naar ziel en lichaam zal hij God aanschouwen. Zijn ogen zullen geen Vreemde zien. Zeer verlangend zag hij uit naar die dag. Hier spreekt het leven al ligt zijn leven als het zaad op de zeef en wordt daar hard aan geschud. Het zaad moet van de zeef, dat is het doel van de satan. Maar Gods doel is anders. Jakobus schrijft: let op het einde in de lijdensgeschiedenis van Job. Jobs weg van het begin tot het einde staat in niets los van de Heere. Temidden van de verzoeking van de satan wordt het geloof van Job als het zilver gelouterd. Hoe het uit de smeltoven komt lezen we in Job 42. Naar zijn belijdenis, als de deugden van Gods almacht en onderhouding in de natuur hem treffen en verootmoedigen voor de Heere, moeten we luisteren. Hoor toch, zegt Job, en ik zal spreken. Ik zal U vragen en anders richt Gij mij. Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as. Job 42:4-6. Hoe werd het daarna anders voor Job en zichtbaar voor anderen. De Heere wendde zijn gevangenis nadat hij in opdracht van de Heere gebeden had voor zijn vrienden. Wat de Heere op de geloofsbeproeving, de geloofsvolharding deed volgen moet leiden tot overdenking en bemoediging. De Heere is zeer barmhartig en een Ontfermer. De Heere verschaft Zijn kind Job recht tegenover de satan en tegenover zijn tegenstan-

ders. Broeders, zegt Jakobus tot de verdrukten: let op Gods einde. Ook nu. De Rechter staat voor de deur! Hij komt. Hij komt tot u. Het staat vast. Want bij Hem zijn milde handen en vriendelijk ogen. Wat Zijn liefde wil bewerken ontzegt Hem Zijn vermogen niet. Dit bemoedigende woord kan ook nu doorgegeven worden in woord en geschrift. In welke taal ook. Met een sprekend voorbeeld van Job. Tenminste als Job niet gezien wordt als een legendarische figuur. Dat kan. Wanneer dat zo is dan kunnen we zelf bepalen hoe we Jobs geschiedenis moeten zien en hoe het spreken van de Heere ingeschat moet worden. Van Goddelijk onderwijs en troost blijft er niets over. Het is erg. Wat voorheen voor vast en bondig uit en naar de Schrift beleden werd, wordt nu bekeken of het wel een vaste basis heeft of dat het zelfs gewijzigd of aangevuld moet worden. Wat vast en bondig was komt nu op de heling. Waarom?

Het juiste levensgedrag

Jakobus springt niet van de hak op de tak als hij het verder (vs. 12) heeft over eedzweren. De onverwachte waarschuwing staat niet los van het verband. In vers 9 lezen we: zucht niet tegen elkander. In de kanttekening staat terecht: geef elkander geen oorzaak met onbehoorlijke woorden of werken om tegenover elkander daarover te zuchten d.i. bedroefd te zijn of tot God te klagen. Zo kunnen er zich onverwacht situaties voordoen dat men gaat zweren. Zo kan het komen tot een ondoordacht appel op God. Waar nu Jakobus hartelijk voor waarschuwt, want de geadresseerden worden aangesproken als broeders, komt onder de Joden veel voor. In verleden dagen al. Het is in de samenleving ingegroeid. Voor sommigen is het afleggen van een eed een tweede natuur geworden. Gelijk nu het misbruiken van de Naam des Heeren. Na de bekering scheen het bij sommige christenjoden nog niet geheel verdwenen te zijn. Vandaar de vermaning. In de bergrede heeft Jezus het nodeloos zweren ernstig veroordeeld. Jakobus sluit zich hierbij aan. Er werd vaak ge-

*Het lijden
is voor de
kerk niet
abnormaal.
Jakobus
wijst in korte
trekken op de
lijn die door de
geschiedenis
van Israël
heenloopt.*

zwoeren bij de hemel en de aarde. Zelfs bij eigen hoofd. Het was de gewoonte Gods Naam niet te noemen bij de eed want dan kon met niet beschuldigd worden van ijdel gebruik van de Naam des Heern. Zweren bij de hemel en de aarde was veiliger. Wat ziet de mens in zijn dwaasheid voor zijn zelfrechtvaardiging Gods Woord voorbij. Er staat geschreven: de hemel is des Heeren troon en de aarde de voetbank van Zijn voeten (Jesaja 66:1). Overal staat men met zijn eden in Gods tegenwoordigheid. Het ontbreken van Gods Naam in

de eedzwering is onttering van de Heere en strafbaar voor het hoogste gericht. Ook dient men zich bewust te zijn wanneer het moet komen tot eedzwering. Zondag 37 geeft Bijbels onderwijs. In het leven zoals Jezus dit met nadruk leerde is ons ja ja en neen neen. Het mag echter niet vergeten worden dat ons ja-woord een eed is voor de Heere. In de kerk klinken ja-woorden. De ambtsdrager die het ja-woord vraagt en het belijdend lid van de gemeente moeten zich bewust zijn in de tegenwoordigheid des Heeren te staan. Die

aanwezigheid van de Heere houdt ook in: de verzekering van de Heere in het heilig levensmoment. Dat Zijn hulp, Zijn bijstand er is voor allen die Hem verwachten. Voor overheid en kerkelijk ambt mag de eedzwering verschillend zijn, het is in wezen toch gelijk en de verzekering van de Heere is niet onderscheiden. Alhoewel de eedzwering van Godswege benadrukt: Die Mij eren zal Ik eren.

M.C. Tanis

Sprekend verleden

Theodorus van der Groe. De bekering (5)

We lezen in de zaligspreekingen: 'Zalig *zijn* die treuren; want zij zullen vertroost worden.' Van der Groe schrijft: "Door dit treuren van deze armen van geest, verstaat de Zaligmaker die innige, hartelijke, tedere en geestelijke droefheid over de zonde, waarmee alle ware armen van geest bezet zijn, voortkomende uit de bron van een waar geloof, en een hartelijke liefde en begeerte tot God en hun Zaligmaker Jezus, een gemoedsgestalte die niet anders dan zalig kan zijn, en op welke gewis een vaste en zekere troost zal volgen, ja, die alreeds een zoete vreugde en een goddelijke troost bij zich heeft." Ware zondekennis brengt deze droefheid en leedwezen over de zonde met zich mee. Alle droefheid en leedwezen over de zonde is nog geen echte, zaligmakende droefheid. De Catechismus spreekt niet voor niets over een "hartelijk leedwezen."

Valse droefheid

Er zijn verschillende soorten van valse droefheid. Er zijn mensen die snel hun tranen klaar hebben, maar hun tranen zijn ook spoedig weer verdwenen. Vandaag

zijn zij bedroefd over hun zonden, morgen zijn ze weer blij. Er zijn ook mensen die zwaar aan allerlei zaken tillen, zij zijn zwaarmoedig. Soms slaat dit voor korte tijd over in een overmatige blijdschap. Als een dief gevangen zit kan het zijn dat hij last heeft van de straf die hij ondergaat, maar niet van de diefstal die hij gepleegd heeft. Zo zijn er mensen die alleen maar bang zijn voor de kwalijke gevolgen van de zonde, maar niet bedroefd zijn over de zonde zelf. Anderen zijn wanhopig en slaan de hand aan eigen leven. Van der Groe wijst op Saul en Judas. Er zijn ook mensen die doen alsof zij bedroefd zijn, zij storten tranen, zonder dat het hart erbij betrokken is. Soms wordt er getreurd over de zonden zonder dat het hart beter wordt. Zulke mensen wassen hun aangezicht met tranen, maar hun harten blijven van binnen onrein. Van der Groe noemt dat een helse droefheid. In de hel is immers weinig der ogen en knersing der tanden, maar er vindt niet de minste verbetering plaats. Zij die in de hel zijn blijven God vloeken en lasteren tot in alle eeuwigheid. Mensen kunnen wenend en lachend naar de hel

gaan. Het hoofd kan hangen als een bieze terwijl het hart harder blijft dan een diamant. "Zulke mensen mogen met hun tranen bekwaamelijk worden vergeleken bij marmerstenen, die vochtig zijn bij wat nat weer."

Ware droefheid

Echte droefheid over de zonde is een hartelijke droefheid. Dat is een droefheid die uit het hart voortkomt. Het is geen uiterlijke droefheid maar een innerlijke droefheid. Het hart wordt er door gewond, verslagen en verbrijzeld. In Hand. 2:37 lezen wij dat hoorders verslagen werden in het hart. De droefheid vervult het hart. De ziel ziet hoe zwaar tegen een goed en goeddoend God is gezondigd. Een bekering die buiten het hart omgaat is geen bekering. De Heere eist immers het gehele hart. De zonden zijn de oorzaak van de wonden van Jezus. Dat veroorzaakt diepe droefheid in het hart. Dan komen er tranen voort uit een verbroken hart en een verslagen geest. Het hart heeft gezondigd en het hart wordt daarover verootmoedigd en verslagen. Het hartelijk en heilig treuren over de zonde is een teer en zoet werk

*Echte
droefheid over
de zonde is
een hartelijke
droefheid.*

omdat de Heere de gebrokenen van hart en de verslagenen van geest nabij is. We lezen bij Van der Groe: "Ik moet er dit van zeggen, toehoorders, dat er veel droefheid, berouw en leedwezen over de zonde in iemands ziel kan zijn, terwijl hij nog onder voorbereidende overtuigingen is; maar dan, als de ziel tot Christus komt, en met de mond des geloofs Zijn bloedige wonden kust, o, dan wordt de droefheid en het leedwezen over de zonde eerst recht hartelijk." Dan is er sprake van een heilige, geestelijke en gelovige droefheid.

God vertoornd

Door de zonden is God vertoornd. Echte droefheid is treuren over de zonden als zonden. De zonden zijn bedreven tegen Gods aanbiddelijke heerlijkheid, hoogheid, beminnelijkheid en heiligheid. Zonden zijn bedreven tegen de deugden en volmaaktheden van God. Door de zonden is God onteerd, is Hem smaadheid aangedaan, Zijn heiligheid is gehoond en Zijn geboden schandelijk overtreden. De mens heeft tot schande en oneer van God geleefd. Hij heeft Gods toorn op zich geladen. Dit brengt tot schaamte en zelfverfoeiing. De zonden kunnen niet genoeg betreurd worden. Zonde tegen God is gruwelijk, verschrikkelijk en schandelijk. "Al waren mijn ogen springaders van tranen, ik zou de onbetamelijke, de snoodheid en de schandelijkheid van mijn zonden niet genoeg kunnen bewenen." Het zou rechtvaardig zijn als de Heere aan het eeuwig verderf zou prijsgeven. Het wordt verstaan wat we lezen in Psalm 51:6 'Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in Uw ogen.' Het gaat in de echte droefheid over de zonde niet over de hel of de dood, maar over God en Zijn eer. "Al was er geen hel of hemel, geen zaligheid noch verdoemenis, als God maar weer in Zijn eer hersteld wordt, meer wenst of begeert de ziel niet."

Eigenschappen van echte droefheid

De echte droefheid is gelovig en vertrouwend op God en op Zijn genade in Christus. De ziel denkt

niet hard of wreed van God en wanhoopt niet aan Zijn genade en goedertierenheid. Christus wordt aanschouwd met het oog des geloofs. De ziel begeert door Christus God de Heere in Zijn eer te herstellen. De ziel begeert door het bloed van Christus de zonden weg te nemen en uit te wissen. Van der Groe schrijft: "De ziel voelt zich smartelijk gewond door de zonde; maar ziende dat Jezus een pleister van Zijn bloed voor haar gemaakt heeft, stelt hij zich gewillig in de handen van deze hemelse Medicijnmeester, en laat zich van Hem genezen." De echte droefheid gaat gepaard met walging van zichzelf. We lezen dat in Ezech. 20:43 'Gij zult van uzelf een walging hebben, over al uw boosheden.' De echte droefheid gaat gepaard met schaamte, ootmoed, verbreking van het hart en oprechte schuldbelijdenis. Het verlangen leeft in het hart om nog inniger, tederder en hartelijker over de zonden bedroefd te zijn. "Zijn hart, zo acht hij, is nog te zeer verstokt. Hij wilde wel, dat het geheel als was mocht smelten en geheel en al verbroken zijn. Hij bidt de Heere om meer licht, zodat hij zijn zonden, in al hun schandelijkheid en gruwelijkheid, nog klaarder en levendiger voor ogen moge hebben, en op zijn hart ondervinden. Hij wenst geheel en al in zijn gruwelijkheid en onwaardigheid voor de Heere weg te zinken." De echte droefheid wenst ook vuriger en hartelijker naar Jezus en Zijn reinigend bloed uit te zien. De echte droefheid is een heilige en uitzuiverende droefheid. "De huichelaars mogen hun zonden bewenen, maar ze zullen ze daarom geenszins verlaten. Doch Gods kinderen beschreien de zonden, en scheiden ook van hun zonden." Het ware treuren over de zonden blijft en houdt niet op. Onbekeerden hebben geen blijvende droefheid over de zonden. Ware droefheid gaat samen met een blijvende haat tegen de zonde. Van der Groe schrijft: "Zo men de arme mensen niet wil bedriegen, en hen hun tranen doen afwissen, eer zij met onblote, uitgeschudde en ledige zielen tot Christus gekomen zijn, en zich

met hun natbetraande aangezichten in de heilfontein van Zijn bloed hebben ingedompeld, om in deze fontein, geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid, gewassen te worden: het zijn toch niet onze tranen, maar het is alleen Christus' bloed dat ons van al onze zonden moet reinigen."

Zelfonderzoek

Wie de ware droefheid over de zonde kent, kan niet langer in de zonde leven. Het is een hartveranderende en hartzuiverende droefheid. Die droefheid gaat gepaard met een oprechte en bittere haat tegen de zonde. De zonde wordt gezien als het allerhoogste, allerschandelijkste en schadelijkste kwaad. Wie de ware droefheid over de zonde niet kent is ook niet tot Christus gekomen, heeft niet voor Zijn voeten gelegen als een ellendige om door Hem geholpen te worden. Wie zo sterft, wacht de eeuwige rampzaligheid. De zonden worden niet echt beweend maar op allerlei manieren bedekt en goedgepraat. Dan zal er in de hel voor eeuwig geweend worden onder het ondragelijke gewicht van Gods eeuwige toorn. "Voedt uw harten toch niet langer met zorgeloosheid, want gij gaat allen naar een eeuwigheid toe; en gij hebt met een heilige en rechtvaardige God te doen, Die u met al uw zonden eens zal doen komen voor het gericht! Bedenk toch dat er een gedenkboek voor des Heeren aangezicht is en dat daarin al uw zonden, tot één staan opgeschreven! Vreest en beeft toch eens, eer gij voor eeuwig met de duivelen zult moeten sidderen en beven in de vlammen der hel! Ontwaakt toch eens, gij, die nu slaapt, en die in uw zorgeloosheid als verdronken ligt. Ziet uw zonden en uw rampzaligheid toch eens, eer de dood u de ogen zal sluiten! Stort toch eens tranen van ware boetvaardigheid, en van hartelijk leedwezen, dat gij God door uw zonden zo vertoornd hebt, - eer de Heere u voor Zijn rechterstoel zal doen verschijnen, en al uw geweend en berouw u niets zal mogen helpen." Erken dat u uw eigen zondigheid en rampzaligheid niet kunt zien. U kunt uzelf niet verlossen van

"Voedt uw harten toch niet langer met zorgeloosheid, want gij gaat allen naar een eeuwigheid toe;

uw blindheid en verstoktheid. Christus geneest door de ogen zelf van Zijn Geest uw rampzalige blindheid. Hij doet u uw zonden zien en verootmoedigt u. "Gaaf en wendt u dan, als zulke blinde en verstokte zondaars, ook tot de Heere Jezus; zet en legt u voor Zijn voeten, bidt Hem gelovig, ernstig en aanhoudend om Zijn licht en Geest, roept tot Hem, dat Hij u van uw blindheid en verstoktheid geneeze, laat Hem geen rust, voor-

dat Hij u gehoord en u geholpen heeft, neemt in Zijn mogendheid voor en resolveert (besluit-vH) ernstig, om aan Zijn deur te blijven liggen en wachten, totdat Hij u genadig is. Ziet, onbekeerde, blinde en verstokte zondaar, deze weg moet gij op, of gij moet voor eeuwig blind en verstokt van hart blijven. En daarom, och, bedient u toch van deze onze raad, praktiseert ze nu nog (bedenkt ze nu nog -vH). Jezus wacht nog, om alle

ellendige zondaren, die tot Hem komen, te helpen en genadig te zijn: de Heere Zelf make er u dan door Zijn Heilige Geest bereid, gewillig en bekwaam toe."

A. van Heteren

Kerkelijk actueel

Geestelijk eenheid

Over vijf jaar fusie CGK, GKV en NGK. Zo luidt de mening volgens een bericht in het RD van Prof. Dr. R. Kuiper. Deze gedachte werd gelanceerd tijdens een bijeenkomst van het Gereformeerd Appèl. Natuurlijk, het is een mening van iemand, die dit verkondigt op particulier initiatief. Op grond daarvan zouden we kunnen zeggen: Wij hoeven hier geen aandacht aan te geven. De spreker stelde zelfs dat genoemde kerken over vijf jaar gefuseerd móeten zijn. Dat is wel een hele mond vol!

Deze kloof lijkt veel dieper dan die welke allerlei Gereformeerde belijders van nu scheidt.

Niet teveel aandacht dus aan dit woord dat als een dwangbevel overkomt. Tegelijk besef ik dat de uitgesproken mening in grote delen van deze drie kerken leeft. Dus kunnen we het ook weer niet negeren. Vanuit de bewoordingen van dr. Kuiper lijkt me dit een eenheid vanuit de méns. Daarom wil ik met u nadenken over eenheid, zoals deze gewerkt wordt door Gods Geest. Vanuit het negatieve wil ik het positieve belichten. Want we zijn als lezers van ons blad met elkaar natuurlijk niet tegen een gefundeerde eenheid. Daar moeten we zelfs hartelijk naar verlangen. Op het Pinksterfeest werd eenheid gewerkt door de grote daden des Heeren. Gods Woord roept ons op tot een waarachtige eenheid. Waar Gods Geest van bovenaf gaat werken, daar vinden mensen van allerlei origine elkaar. De menigte die op de Pinksterdag bijeen was, was naar menselijke maatstaven gemeten onderling sterk verdeeld. Er waren verschillende factoren die een echte eenheid in de weg stonden. Ik noem er enkele. Er waren vrien-

den van de Heere Jezus aanwezig en dan denk ik aan Zijn discipelen en verdere volgelingen. Daartegenover stond een machtig aantal vijanden van diezelfde Christus, want zij hadden Hem gekruisigd. Hoe zou er nu toch ooit eenheid kunnen ontstaan tussen groepen, die onderling zo sterk verdeeld zijn? De preek van Petrus had een geweldige oorlog kunnen ontketten tussen de voor- en tegenstanders van het kruis van Christus. Deze kloof lijkt veel dieper dan die welke allerlei Gereformeerde belijders van nu scheidt. Vergeten we echter niet dat diezelfde tegenstelling ook onze Gereformeerde wereld beheerst; vriend en vijand zitten verscholen in kerkelijk Nederland, in onze kerken evenzeer en onder ons als bewaarders van het pand niet minder. Het feit dat we allemaal eenzelfde belijdenis ondertekenen, maakt alles alleen nog maar ingewikkelder. De scheidsmuren worden werkelijk niet veroorzaakt door rationaliteit en een overtrokken neiging tot schematisering, zoals Prof. Schuurman simpelweg stelde. Er

was verder te Jeruzalem nog een zaak die de mensen van elkaar had kunnen vervreemden. Het is een factor die juist in onze tijd in kerken en gemeenten mensen uit elkaar drijft. We zouden het kunnen aanduiden met het moderne woord: communicatie. Wie brengt de boodschap over en hoe doet hij dat? Er was op de persoon van Petrus heel veel aan te merken. Hoe kon hij nu naar de microfoon grijpen en de kansel beklimmen? De discipelenkring had op dit punt best wel uiteen kunnen vallen. Wij weten vanuit onze tijd dat dit geen vreemde dingen zijn.

Toch gebeurde het wonder: de menigte van zo verschillende samenstelling, werd samen gesmeed tot een hechte geestelijke eenheid. Waardoor kwam die vereniging, die fusie tot stand? Allereerst door de uitstorting van de Heilige Geest. Al had Petrus nog honderd preken gehouden, zonder die Geest zou er geen enkele stap gezet kunnen zijn in de richting van ware broederschap. Een geweldig gedreven wind dreef allen

bijeen. De taal die verstaanbaar was voor allen, overbrugde elk verschil. Zeker, er bleven spotters en ook hun stem werd gehoord. Maar de hoofdstroom was toch een menigte die samenkwam en beroerd werd. Natuurlijk zal men dat allerwegen wel erkennen, maar dat is bij velen misschien toch ook niet meer dat een stukje "rationaliteit". We kunnen dat verstandelijk wel zeggen, maar zonder inleving daarvan brengt het ons nergens. Als Gods Geest krachtig gaat werken, worden allerlei menselijke beraadslagingen en synodale uitspraken van minder gewicht. Ik zou toch van harte wensen dat de drie genoemde kerken (om me daartoe nu maar te beperken) door deze Geest zó zouden worden bepaald. Dan zou ik persoonlijk echt wel vrijgemaakt kunnen en willen worden. Ik zou echter ook van harte hopen dat wij met andere kerken zoals de HHK en de GG zo met die Geest vervuld zouden zijn. Dan zou ik zeker met hetzelfde of met meer gemak HHK of GG kunnen zijn. Ik mag dus uiteindelijk maar hopen en bidden dat ik zelf en velen rondom mij door die Geest zouden mogen worden bezielde. Maar de eenheid die vanuit de mens "moet", heeft zoveel woorden en samenscholingen nodig. Er moeten zoveel mensen aan te pas komen. Er moet zoveel gelijmd en er moet zo veel bezworen worden.....

Deze Pinksterkerk werd dus geleid door de Geest. Maar ook door het Woord. Gods Geest schakelt menselijke woorden in. Wat waren dat voor woorden? Waaruit bestond de preek van Petrus? Had Petrus bij wijze van spreken tussen onze deputaten in kunnen zitten? Hij ging absoluut niet de verschillende uiterste standpunten naar elkaar toe buigen. Dat doen wij mensen al te vaak. Hij ging integendeel de verschillen uitvergrooten. Hij durfde de mensen ernstige verwijten te maken. "Deze Jezus Die jij gekruisigd hebt....". Zo hoort het ook. Juist de verschillen eerlijk onder woorden brengen en vanuit die verdeeldheid en verscheurdheid zoeken naar een hecht fundament. En dat fundament is de

vergeving der zonden in het bloed van Christus. En die vergeving hebben we allemaal nodig, in welke kerk we ons ook bevinden. Petrus zou dus ook eerlijk spreken over de scheidsmuren die er nu in deze eeuw zijn. In ieder geval sprak hij over het bekende thema van de toeëigening en dat kon hij gemakkelijk doen omdat zij allen verslagen waren en smeekten om genade. Ik denk dat de ploeg van Petrus wel enkele spaden dieper ging dan ons preken en spreken over deze toeëigening. Maar in die weg kwam men ook tot de gave van de Heilige Geest en tot de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden. En waar deze dingen zo leven, daar is het vanzelfsprekend dat men volhardt in de leer der apostelen, in de gemeenschap, in de breking des broods en in de gebeden. Wat een sterke eenheidsbeleving. De kern heeft hen verbonden. Ik krijg bij vergelijking met die prediking tegenwoordig wel eens de indruk dat kerken elkaar vinden omdat ze met elkaar steeds dieper worden gedrenkt in de geest des tijds. Die geest kan namelijk ook verbinden en daar moeten wij allen voor oppassen. Zo werd de diep verdeelde massa te Jeruzalem door Woord en Geest eerlijk bijeengebracht. En ik misken niet de ernstige pogingen van kerkelijke broeders om tot elkaar te komen. En ik wijs het ook niet af als kerken, die elkaar benaderen, elkaar de hand willen geven. Vanuit menselijk oogpunt begrijpen we dat ook wel. Maar toch: als we niet spreken naar dit woord dan hebben we geen daggeraad. Is het vanuit de mens of vanuit Gods Geest? Het is op z'n minst nodig om dat blijvend te onderzoeken.

Deze eenheid moeten wij begeren en daarom mogen we bidden. Als de drie kerken zo tot elkaar zouden komen, was daar alles voor. Vanuit de Pinkstergeest zou zelfs de gehele kerk van Nederland kunnen samengroeien. Eén van de initiatiefnemers van de Nationale Synode gaf onlangs aan (ik las het ergens) dat Rome ook in het verschiet ligt in het nieuwe Dordrecht. Daar wil men heen, al

geldt dat niet van allen. Vanuit de bediening van Gods Geest kunnen vriend en vijand elkaar vinden. Maar zo ook alleen. De tegenwoordige pogingen tot fusie en eenheid doen te veel denken aan een werk vanuit de mens. En als kerken elkaar op die manier vinden, hoeft er maar een splinter te komen, die opnieuw allerlei ontstekingen veroorzaakt. Maar, zo vraagt u, is dit nu zo'n grote tegenstelling? Gebruikt Gods Geest geen menselijk overleg? De Heere werkt toch middellijk? Zeker waar, maar komen kerken tot elkaar vanuit de doorleving van de volle waarheid van Pinksteren? Hebben onze preken die kracht? Of slaan we ongemerkt en onbedoeld die noodzakelijke voorwaarde over? Kan het samengaan met de leer en de Geest van Pinksteren dat de kerk verzwakt en de prediking verarmt? Daarom zullen er blijven, als God het wil, die heel deze eenheidsbeweging wantrouwen en uiteindelijk afwijzen. Er gaat in onze kerken misschien ook een situatie ontstaan, waarin we moeten zeggen: we kunnen niet mee. Later werd er bijgezegd: we kunnen ook niet weg. Dat tweede scoort onder ons minder hoog. Toen, in 2004, bleef er geen Hervormde Kerk over. Dat was de pijn, ook voor mensen die wel bleven. Wij zien in de toekomst, dat er geen Christelijke Gereformeerde Kerk meer overblijft. Dat veroorzaakt een proces van versnelde vervreemding. Laat het een geestelijke klacht zijn: Wij zien onze tekenen niet. Dan kan de kerk niets anders doen dan uitgaan op de voetstappen der schapen en weiden bij de woningen der herders. We kunnen onze kerken niet bewaren, we moeten wel het beginsel van die kerken meedragen en hoog houden. Maar dat kan alleen door de kracht van Gods Geest. Daar ligt de uitkomst. Gods Geest werkt als wij het niet meer weten. Ziende op de kerk van Nederland, kunnen we de bekende vraag stellen: "Mensenkind, zullen deze beenderen levend worden?" Het antwoord kan alleen maar zijn: "Heere, Gij weet het".

P. Roos

*Er gaat in
onze kerken
misschien ook
een situatie
ontstaan,
waarin we
moeten
zeggen: we
kunnen niet
mee.*

De lossing van de eerstgeboren zoon

Voor deze keer is de volgende vraag aan de beurt: *“In Israel moest de eerstgeboren zoon gelost worden. Hij opende de baarmoeder. Als het eerste kind een meisje is, dan opent zij toch de baarmoeder? Wat moet er dan gebeuren als het tweede kind een zoon is? Moet die, ondanks het feit dat de baarmoeder reeds geopend is, dan toch nog gelost worden, omdat het een jongen is? Of was er in een dergelijk geval een vrijstelling? Hij was immers niet de eerstgeborene!”*

Om de zaak van de lossing van de eerstgeborenen te begrijpen, moeten we terug naar de nacht van de uittocht uit Egypteland. Het was een vreselijke nacht! De verderfengel zou door zowel Egypte als Gosen gaan en alle eerstgeborenen doden. Op Gods aanwijzen zou er voor de Israëlieten ontkoming zijn achter het bloed. God maakte onderscheid waar het van nature niet was. De weg der ontkoming werd niet aan de Egyptenaren bekend gemaakt, en wel aan het volk Israel. Het mag ook ons wel een wonder worden en blijven dat de Heere tot ons het evangelie van vrije genade zendt, terwijl velen op aarde van geen weg der verlossing weten! Maar dat even terzijde. Bij deze vreselijke straf moeten we denken aan de dood van alle *mannelijke* eerstgeborenen. Dat geeft de hebreeuwse grondtekst aan. Na deze gebeurtenis zegt de Heere in Exodus 13:2 dat alle eerstgeborenen onder Zijn volk Israel (van het mannelijk geslacht) Zijn eigendom zijn en daarom voor Hem en Zijn dienst afgezonderd moesten worden. Vanaf toen moesten alle eerstgeborenen bestemd worden voor de dienst in Gods heiligdom. Later werden de Leviëten in hun plaats gesteld. De vader kon zijn zoon lossen door middel van een bepaald geldbedrag. Hij hoefde dan niet te dienen in het heiligdom, maar er moest wel voor be-

taald worden. De lossing voor 5 sikkels voor de eerstgeboren zoon was eigenlijk een herinnering aan het feit dat zij de Heere toebehoorden! Met die 5 sikkels maakte men zich van die verplichting niet af! Het hart moest de Heere toegewijd zijn, al de dagen van hun leven, al was men van de dienst in Gods heiligdom vrijgesteld.

Had nu de vader zijn plicht verwaarloosd, dan was de zoon op latere leeftijd verplicht zelf voor de lossing zorg te dragen.

Het ging zo toe: Na een aanvangsceremonie bracht de vader zijn zoon en het geldbedrag tot de priester. De vader gaf daarbij zijn zoon aan de priester en sprak: Mijn vrouw heeft mij dit mannelijk kind, dat haar eerstgeborene is, ter wereld gebracht. Daarop sprak dan de priester: Wat wenst gij liever te behouden: deze uw eerstgeboren zoon of de 5 sikkels die gij voor zijn lossing verschuldigd zijt? Dan nam de vader het geld in zijn hand en gaf het de priester, met de woorden: Liever wil ik mijn eerstgeboren zoon behouden; ziehier 5 sikkels voor zijn lossing.

Het ging bij de lossing dus niet om de eerstgeborene, maar om de eerstgeboren *zoon*! Dat vinden we in hetzelfde Exodus 13. Zie de verzen 12 en 15. Alle mannetjes van het vee moesten geofferd worden; “doch alle eerstgeborenen mijner *zonen* los ik”.

Het ging slechts om zonen, omdat alleen de mannen konden dienen in het heiligdom. Het was toen al zo, het is nu nog zo. Daarmee is niet gezegd dat de vrouw minderwaardig was. Die had slechts een andere taak. Bovendien werd zij vertegenwoordigd door de man. Slechts de man werd besneden, maar ook de vrouw behoorde tot het verbond.

Als je dus eerst dochters kreeg en

daarna een zoon, dan moest hij gelost worden, omdat hij de eerstgeboren zoon was. De baarmoeder was inderdaad reeds geopend door zijn zusters die eerst geboren waren, maar nu had de baarmoeder een zoon gebaard!

Een andere vraag is, tenslotte, wie de eerstgeborene was van de man met twee of meer vrouwen. Jakobs eerstgeboren zoon was Ruben, de zoon van Lea. Maar ook zijn andere vrouw, Rachel, had een eerstgeboren zoon, Jozef!

Als het nu om de lossing gaat, moeten we aannemen dat in een dergelijk geval alleen Ruben gelost moest worden. Jakob had 12 zonen en een dochter bij verschillende vrouwen, maar hij noemt Ruben zijn eerstgeborene, Genesis 49:3. Blijkbaar werd van de vader uitgegaan en niet van de moeder, al konden in Jakobs geval 4 vrouwen spreken van een eerstgeborene!

In dit verband moeten we ook denken aan Deut. 21: 15 ev. Daar gaat het om een man die twee vrouwen heeft. Een van wie hij echt houdt en een vrouw van wie hij niet houdt. Stel nu dat de vrouw van wie hij niet houdt (onvoorstelbaar eigenlijk) het eerst een zoon baart, en daarna de vrouw van wie hij wel houdt, dan mag hij de zoon van zijn geliefde vrouw niet voortrekken boven de zoon van die andere vrouw. Dat laat ook zien dat je bij de vaststelling van de vraag wie nu de eerstgeborene is, en dus in aanmerking komt voor het eerstgeboorterecht, uit moet gaan van de vader.

Dat was het dan weer voor deze keer. Ik hoop dat de antwoorden op de gestelde vragen naar tevredenheid zijn. De volgende keer een vraag over *getuigen op je werk*.

K. Hoefnagel

Israël-Jordaniëreis

Beleef Israël en Jordanië op een andere wijze! Denk aan een wandeltocht naar Kapernaüm door de natuur van Galilea, het te voet volgen van de weg die Jezus is gegaan vanuit Jeruzalem door het Kedrondal richting Gethsémané, het vieren van de sabbat bij de Klaagmuur, het lopen door het water van de 500 meter lange tunnel van Hizkia, het staan op de berg Nebo, een bezoek aan Samaria en nog veel meer. Het kan tijdens een elfdaagse rondreis door Israël en Jordanië o.l.v. ds. A.C. Uitslag. Vertrek D.V. 16 april 2012. Voor meer informatie: a.c.uitslag@kliksafe.nl of 0527-681593.

Uitnodiging

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen (ReVOKE) nodigt alle echtparen die tot de doelgroep behoren, maar ook hun familieleden, belangstellenden en ambtsdragers uit om deel te nemen aan onze openbare bijeenkomst op **D.V. zaterdag 12 november 2011** in het gebouw van Driestar Educatief, Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda.

Programma

14.15 uur inloop met koffie/thee
14.45 uur opening
15.00 uur lezing door ds. A. Vlietstra: *'Een kind hebben of een kind zijn?'*
15.30 uur lezing door de heer J.A. Jobse: *'Een huwelijk zonder kroon...!?'*
16.00 uur pauze
16.45 uur gelegenheid tot het stellen van vragen
17.15 uur sluiting

Voor meer informatie en/of aanmelden: www.revoke.nl of (0184) 64 22 53.

Zin om dit seizoen mee te doen.....?

Ook voor het cursusjaar 2011/2012 organiseert de Commissie Vormingswerk Christelijke Gereformeerde Kerken de vor-

mingscursus over onderwerpen rond kerk en samenleving. Vele jongeren en ouderen uit 'alle gewesten' nemen daar enthousiast aan deel. De cursussen vinden plaats in.

Apeldoorn, Drachten, Goes en Sliedrecht.

Het programma voor het komende seizoen is:

1: Kerk en jeugd

Les 1: De plaats van het jeugdwerk in de gemeente (gemeenteopbouw)

(Dhr. N. Belo)

Les 2: Kunnen we onze jongeren begrijpen? [psychologie]

(Drs. A. Heystek)

Les 3: Hoe bereiken we de jongeren? (onderwijskunde)

(Mw. Drs. C. de With)

2: Geloof en politiek bij Willem van Oranje (Mw. Drs. C.T. Boerke)

3: Israël

Les 1: Luisteren naar Israël vanuit de pelgrimsfeesten

(Drs. C.J. van den Boogert)

Les 2: Hoop voor Israël, gegronde verwachting? Over Rom. 11

(Dr. M.C. Mulder)

Les 3: Israël, land van melk en honing? Over de diaconale verbondenheid met Israël.

(Drs. D. Palm)

4. Het geloof met redenen verdedigen? (Dr. M.J. Kater)

5. De leer van de bedelingen (Prof. Dr. J.W. Maris)

6. De gelijkenissen van de Heiland (Dr. D. Visser)

Gedurende een negental zaterdagochtenden (in Goes 6 zaterdagen) van september tot maart zullen deskundige docenten aan elk onderwerp in 3 lessen (in Goes 1 docent per zaterdag) ruim aandacht geven en ook ingaan op vragen.

De cursisten krijgen de eerste zaterdagochtend een syllabi uitgereikt. Een programma- en een lesroosteroverzicht wordt vooraf begin september 2011 toegezonden.

den. De kosten voor de totale cursus bedragen € 40,- (Goes € 30,-) Meer weten? <http://www.cgk.nl/index.php?vormingswerk>

Voor verdere informatie en aanmelding: mw. T de Vlieger-Geerdink, Teding van Berkhoutstraat 32, 3743 BV Baarn, tel. 035-5417113 e-mail: vormingswerk.cgk@xs4all.nl

Toogdag GBS in Barneveld

BARNEVELD - De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op D.V. zaterdag 8 oktober 2011 haar 46^e toogdag. Plaats van samenkomst is de Rehobothkerk aan de Nairacstraat 24 te Barneveld. De vlakbij gelegen Veluwehal zal worden gebruikt als overblijfruimte tussen de morgen- en middagbijeenkomst.

De morgenbijeenkomst van de toogdag begint om 10.30 uur. De opening wordt verzorgd door ds. P. Blok uit Dirksland, voorzitter van de GBS. Daarna hopen ds. A. Vlietstra uit Katwijk aan Zee en ds. J.A. Weststrate uit Terneuzen te spreken. De pauze wordt gehouden van 12.30 uur tot 14.00 uur. Vervolgens hopen tijdens de middagbijeenkomst ds. B.J. van Boven uit De Valk-Wekerom en ds. A. van Heteren van Urk te spreken. Ds. Van Heteren verzorgt ook de sluiting. De Rehobothkerk ligt vlakbij het NS-station te Barneveld. In de directe omgeving van de kerk zijn voldoende parkeerplaatsen. In de middagpauze is er ruime gelegenheid om bij de boekentafels in de kerk en de Veluwehal Bijbels, psalmboeken en andere uitgaven van de GBS te kopen.

De GBS werd in 1966 opgericht met als doel het handhaven en het bevorderen van het gebruik van de Bijbel in de Statenvertaling. Ons nieuwste project is de uitgave van Bijbels voor militairen. De Bijbels zijn in speciaal formaat uitgegeven en worden door krijgsmachtspredikanten verspreid onder militairen van de landmacht, luchtmacht en marine. Verder plaatst de GBS Bijbels in ziekenhuizen, gevangenissen en zorgcentra. Jaarlijks stuurt de GBS tienduizenden Bijbels in getrouwe vertalingen

naar landen in Europa en andere delen van de wereld. Via onze zusterorganisatie, de Trinitarian Bible Society (TBS), hebben wij de beschikking over Bijbels in meer dan 30 talen. Alle Bijbels worden kosteloos verspreid.

De eerste toogdag werd gehouden op 20 augustus 1966 in Rotterdam. Daarna is het een vaste gewoonte geworden om elk jaar bijeen te komen. Het werk van de GBS wordt gesteund door meer dan 40.000 donateurs.

Boekbesprekingen

Drs. T.C. de Groot, De leerling en zijn meester, Inhoud en doorwerking van Melanchtons visie op de prediking, paperback, 82 blz., € 9,95, uitgegeven door de Theologische Universiteit Apeldoorn in de serie Apeldoornse Studies no. 54, ISBN 978-90-75847-27-7.

De auteur is Nederlands gereformeerd predikant te Zeewolde. Melanchton (1497-1560) heeft zich net als anderen uit zijn tijd bezig gehouden met de prediking. Hij wilde de klassieke rhetorica dienen laten bewijzen aan de prediking. Vanuit twee bronteksten, die niet eerder vertaald werden, wordt de visie van Melanchton op de prediking belicht. Het is een interessant boekje dat we met belangstelling gelezen hebben. De vraag komt aan de orde of Melanchton zelf gepreekt heeft of niet. In de eigenlijke zin heeft Melanchton niet gepreekt, maar hij heeft wel zondagse lezingen gehouden. Deze hadden meer het karakter van colleges dan van preken. De studenten hebben er dus wel kennis van kunnen nemen hoe hun leermeester in de praktijk omging met de uitleg van Gods Woord. We willen u een conclusie doorgeven die we aantreffen op blz. 25 "Hoezeer de prediker zich ook inspant en zich beijvert voor een goede indeling van de preek, een duidelijk thema en zorgvuldige verwoording, uiteindelijk is in dit alles de Heilige Geest de bepalende factor voor het welslagen van de prediking."

B. Hoogwerff, Op U zo wil ik bouwen, gebonden, 196 blz., € 25,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2359-7.

De ondertitel van dit boek luidt: 'Een gouden draad in het huis Oranje-Nassau.' Het boek is verschenen 300 jaar nadat Johan

Willem Friso, de prins van Oranje, in het Hollands Diep verdronk. Dit gebeurde vlak bij het plaatsje Strijensas op 14 juli 1711. De prins was nog erg jong: nog geen 24 jaar. Toen zijn weduwe, Maria Louise, het ontstellende bericht over het verdrinken van haar man ontving, zocht zij troost bij God. Zij mocht het zeggen: 'Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen.' Zeven weken later beviel zij van een zoon, de latere stadhouder Willem IV. In de op 1 maart 1712 uitgesproken lijkrede in de Akademiekerk te Franeker werd gezegd: "Indien dezelfde hemelse Hand, Die haar zo schrikkelijken slag toebrecht, haar niet ondersteund had, zij zou ontwijfelbaar bezwijken zijn geweest. En ik kan in oprechtheid zeggen nooit iemand gezien te hebben die gevoeliger geraakt was en zich echter zo geheellig aan den wil des Heeren kon onderwerpen." (blz. 13). Maria Louise heeft ook het sterven van haar zoon mee moeten maken, 22 oktober 1751, dus veertig jaar na het verdrinken van haar zoon. Maria Louise was een godvrezende vrouw. Toen men haar het vreselijke bericht van het sterven van haar zoon meedeelde barstte zij in

een vloed van taren uit. Maar zij sprak daarbij uit dat ze wenste te berusten in de wil van de Almachtige, die het leven aan haar zoon gegeven hebbende, ook in staat was om het hem naar Zijn welbehagen weer te ontnemen." Zij had contact met diverse oudvaders en las hun boeken. Uit de inhoud van het nu gepubliceerde boek blijkt dat zij niet de enige was in het huis van Oranje-Nassau die de Heere mocht vrezen. Van haar zoon Willem IV wordt een goed getuigenis gegeven in de preek die gehouden werd ter gelegenheid van zijn begrafenis. We lezen op blz. 156 en 157 het volgende: "Van Kessel (de predikant die de dienst leidde, vH) herinnerde eraan dat stadhouder Willem IV goed onderlegd was in de gereformeerde leer. 'Hij verstond de leerstukken van onze Gereformeerde Kerk door en door, zowel als de beste godgeleerde. En waarvan ten bewijze verstrekt, dat hij in het jaar 1729, terwijl hij te Utrecht studeerde, bij de wijdvermaarde professor H. van Alphen een belijdenis des geloofs heeft gedaan, die meer geleek naar de rekenschap van beproefde kennis, die iemand geeft die tot de kerkdienst wordt toegelaten, dan naar één die als een lidmaat der gemeente tot het gebruik des H. Avondmaals wordt aangenomen. Zijne Hoogheid had, met deze kennis, ook grondbeginselen van religie in zijn ziel en hij geloofde de waarheden die hij beleed. En welk een hoogachting hij van zijn jeugd af aan tot zijn dood toe voor de openbare godsdienst bewees, daarvan zijn getuigen al die plaatsen en gemeenten, waar hij immermeer heeft verkeerd of zijn hofhouding heeft gehad." Er loopt een gouden draad van godsvrucht door het geslacht Oranje-Nassau. De auteur toont dit met de stukken aan. We hebben er met veel belangstelling kennis van genomen. We wensen dit boek in de hand van velen, ook in de hand van onze vorstin en de overige leden van het Koninklijk huis met de wens en bede dat de lezing ervan gezegend mag worden. De auteur heeft gebruik mogen maken van veel nooit eerder gepubliceerd materiaal uit het Koninkrijk Huis-

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

archief. Voor en achterin het boek vinden we een stamboom van het huis van Oranje-Nassau. Hierdoor krijg je een goed overzicht van de onderlinge familiebetrekkingen.

Arnoldus Rotterdam, Sions roem en sterkte, Verklaring van de Nederlandse geloofsbelijdenis, gebonden, 540 pag., € 34,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-3117-7.

Het onder ons bekende boek 'Sions roem en sterkte' van ds. Arnoldus Rotterdam is opnieuw uitgegeven. Het is een herziene uitgave. Dhr. J. van Vulpen uit Woudenberg heeft het boek in de huidige spelling weergegeven. De oorspronkelijke tekst is hierbij niet herschreven of op enige manier aangepast. Anders dan bij vorige uitgaven is ook het Historisch bericht van de Nederlandse geloofsbelijdenis opgenomen, dat in vroegere uitgaven vanwege de prijs werd weggelaten. Het opnemen van het Historisch bericht is onzes inziens een waardevolle en historisch gezien juiste verbetering vergeleken met vorige uitgaven. Ds. Rotterdam stond van 1748-1755 te Zuylen en sinds 1755 te Steenwijk. In 1754 werd het eerste deel van het boek gedrukt en in 1757 het tweede deel. Op een eenvoudige, begrijpelijke manier worden de 37 artikelen van de Nederlandse geloofsbelijdenis uitgelegd en toegelicht. In de loop der eeuwen hebben velen dit boek gelezen en hebben het weten te waarderen. Veel tekstverwijzingen worden in dit boek gevonden zodat duidelijk wordt dat de Nederlandse Geloofsbelijdenis gegrond is op Gods Woord. We willen u iets doorgeven uit de voorrede van ds. Rotterdam. Hij stelt daarin dat het nodig is te weten wat er in de belijdenisgeschriften staat die ondertekend worden bij de aanvaarding van een ambt in de kerk. Hij schrijft dat de Nederlandse geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels niet al te bekend zijn. In de tijd van ds. Rotterdam was er geen doorlopende en betrouwbare verklaring van de Nederlandse geloofsbelijdenis bekend. Dit gegeven betekende voor ds. Rotterdam een aansporing dit belijde-

nisgeschrift te verklaren. Ook in zijn dagen waren er mensen met pelagiaanse, remonstrantse gevoelens. Anderen spraken de ware godzaligheid tegen. Ook haalt hij de wereldgelijkvormigheid aan die er in de kerk was binnengedrongen. "Brandende harten en vurige tongen voor de eer van onze Koning zijn wat raars. Schijnende lichten, die in het midden van een krom en verdraaid geslacht vrolijk en gemoedigd de weg des heils bewandelen, zijn hier of daar een enkele." Ds. Rotterdam schrijft ook dat er in zijn tijd een gebrek was aan kennis van de waarheden van het Evangelie. Dat brengt met zich mee dat men met alle wind van leer werd meegevoerd zonder te kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad. Door gebrek aan kennis was er sprake van dorheid, dodigheid en grauweheid. Ds. Rotterdam besluit zijn voorwoord onder meer met deze woorden: "Verblijd u, dat de leer der waarheid onder ons verkondigd en verdedigd wordt tegen de kinderen der verkeerdheid. Hebt hoogachting voor de formulieren van onze Kerk. Het zijn menselijke schriften, doch de stof en het sieraad zijn geleend uit de Profeten en Apostelen. Het zijn bloeiende staven om aan te wijzen wie des Heeren zijn. De beroerders in de Kerk werden erdoor beschaamd en aangewezen. Bemoedig u dan in God. Strijd voor de waarheid, in onze formulieren vervat. Bid om de vrede van Jeruzalem, en blijf God bevolen..." We besluiten met het slot van het voorwoord indertijd in 1934 geschreven door ds. G.H. Kersten: "Met waardering voor het werk der uitgeefster, bevel ik van harte dit kostelijk geschrift aan. Ik wens het in handen van jong en oud. Moge onder de zegen des Heeren de nieuwe uitgave dienstbaar worden gesteld aan een naarstiger onderzoek en diepere kennis van de Belijdenis, die onze Nederlandse Kerk in dagen van bange worsteling als een banier opsteken mocht. Dan zal de gemeente des Heeren gesterkt, en tegen allerlei wind van leer beschut worden." We willen dit boek van harte aanbevelen.

De Vaste Grond

Lesboek voor de belijdeniscatechisatie
20 lessen over de gereformeerde geloofsleer.
Door ds. H. Korving
€ 4,- per stuk

Nieuw:

Voor vereniging en bijbelstudiekring:

Uit de schat van Woord

Petrus de apostel van de hoop
Twaalf Bijbelstudies over 1 en 2 Petrus
Met gespreksvragen
(NB: beperkt voorradig)

Uit de schat van Woord

Brief voor de pelgrims
Twaalf bijbelstudies over de brief aan de Hebreeën
Met gespreksvragen
Door ds. H. Korving
€ 2,50 per stuk

Te bestellen - liefst per email- bij:

Ds. H. Korving

De Noord 10a
8321 BA Urk
Tel 0527 687781
Email: hkorving@cgk.nl

We zijn van nature allen onbekeerd, en zijn zo onmachtig en ongewillig, om God te vrezen, dat er een wonder aan ons moet geschieden, zullen we nog ooit weer naar God vragen. Daartoe is dan nodig, dat de Heere in ontferming op ons neerziet; dat Hij Zijn almachtige, wonderdoende hand op ons legt.

G. Wisse,

De bekering des mensen.

ISRAËL-JORDANIE RONDREIS

D.V. 16 t/m 27 april 2012 zal er een rondreis door Israël en Jordanië gemaakt worden. Het is de bedoeling om geen overladen programma af te werken, maar in een ontspannen sfeer met leden en oud gemeenteleden alsmede met anderen uit de reformatorische gezindte deze reis te maken. Organisatie en verzorging: Kreykes.

Leiding: ds. L.W. van der Meij (Driebergen) en ds. A. van de Weerd (Tollebeek). Info en toelichting bij de beide predikanten: 0343-521101 of 0527-701036. Opgave graag z.s.m.

Een paar dagen naar Texel?

Chalets en bungalows vanaf nu

v.a. € 189,-

Er is ook nog ruimte tijdens de herfstvakantie.

Bel 0222 318906
of kijk op "deverrassing.nl"

www.kreijkes.nl

6 dagen naar ISRAËL in de herfstvakantie!
Vertrek D.V. 24 oktober - € 975,-

Kerkhistorische reis naar Zwitserland!
met aandacht voor de reformator Zwingli.
D.V. van 17 t/m 21 oktober.
In samenwerking met de 'Vrienden van Heidelberg en Dordrecht'

FRANKRIJK - 6 daagse reis met bezoek aan de Invasiestranden en Parijs
Vertrekgarantie - D.V. 26 september

Tel. 0548 - 51 41 88

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen.

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

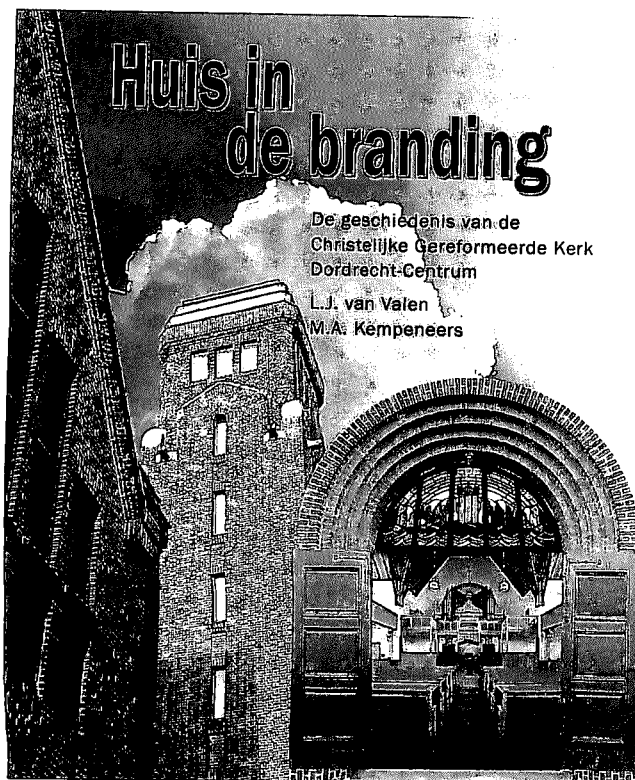
ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 13,50 per jaar
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 12 dollar per jaar
Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per regel met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

De geschiedenis van de
Christelijke Gereformeerde Kerk
Dordrecht-Centrum

L.J. van Valen
M.A. Kempeneers

Bij voldoende belangstelling zal D.v. in 2012 het herdenkingsboek 'Huis in de branding' verschijnen. 175 jaar Dordtse kerkgeschiedenis, rijk geïllustreerd in een luxe uitvoering van plm. 500 bladzijden, beschreven door L.J. van Valen. Aangeboden voor de aantrekkelijke prijs van € 24,95 (na verschijning € 29,95).

Teken in via de website www.cgkdordrecht-c.nl of vraag een intekenfolder aan bij:

M.A. Kempeneers, Tel.: 078-6155623

De meeropbrengst is bestemd voor het kerkorgel.

REVOKE

www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253

De vereniging streeft onder meer naar

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethoden voor onvruchtbaarheid

Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

HELP MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND

Ziet u mogelijkheden om tijdens uw verblijf in Duitsland een of meer van onze vertaalde oudvaders weg te geven? Als tegengif tegen het heersende Humanisme en Modernisme? Kijk dan op onze website www.svvhed.org voor de boeken, of bestel een catalogus/infobaekje.

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

Gezocht

Ds. L.W. van der Meij is op zoek naar een beknopte levensbeschrijving van wijlen ds. Daniël Meijer.

Wie kan hem daaraan helpen?

Tel.nr. ds. v.d.Meij 0343-521101
e-mail: lwvdmeij@gmail.com